Pensoj de kvira Esperantistino

El la blogo Áya Dan

Becci Cat

Versiono 0.50

Fojfoje necesas eliri la realon

Lastajare mi konsideris forlasi Esperanton (ne temus pri "kabeo," ĉar mi neniam sufiĉe aktivis), kaj ĉiajn aliajn planlingvojn, pro tio, ke mi devas zorgi pri multe pli seriozaj aferoj. Nu, kompreneble, tio neniam okazis. Kvankam internacia helplingvo estas plej optimisme revo iom post iom realiĝanta, plej pesimisme fantazio nekredebla, tio tamen ne estas, per si mem, malbona. La realo ofte iĝas, ĉe marĝenuloj, tro kruela por ĉiam pensadi pri ĝi. Tiam oni bezonas dumtempan eliron, sciante ke oni ne restos tie tro longe kaj reiros al la realo laŭ eble plej frue. Verŝajne tial homoj havas la kapablon imagi nekredeblaĵojn.

Mi komprenas, ke por multaj homoj, Esperanto estas afero tre serioza kaj praktika. Mi ĝojas, ke ili trovas tian utilon en la lingvo. Tio evidente atestas al la diversaj uzoj de ĉi tiu lingvo. Tamen. por mi, Esperanto ne praktike helpas min, nur fantazie. Kaj tio estas bonega, ĉar mi ne povas ĉiam toleradi ĉion, kio okazas ĉirkaŭ mi. Ĉi-jare en Usono, tri aferoj iel iĝis la plej gravaj aferoj por normaluloj: mia rajto ekzisti, la rajto ekzisti de islamanoj, kaj la rajto ekzisti de malriĉaj enmigrantoj. Tute ne interesas min defendi mian ekziston. Prefere mi lernus Volapukon.

Mi komprenas, ke la rezultoj de ĉi tiu disputo materie tuŝegos min. Mi devas defendi min, samkiel ĉiu devas defendi sin. Sed sen fantazio, mi verŝajne ne "materie" ekzistus sufiĉe longe por plibonigi miajn cirkonstancojn.

Kiel ne respondi al plendoj pri diskriminado en la Esperanto-movado

Kiam marĝenuloj plendas pri diskriminado, ĉu en la Esperanto-movado aŭ aliloke, la maniero kiel oni respondas al la plendo tre gravas. Iuj formoj de respondo nur plu doloras la plendanton, kiu evidente jam estas sufiĉe vundita pro la evento, kiu kaŭzis la plendon.

Alfronte de raporto pri diskriminado en la Esperanto-movado kontraŭ marĝenuloj, oni nepre:

1. Ne diru, ke "tio ne okazas en nia movado." Farante tion, vi nomas la marĝenulon mensoganto, sed kial marĝenulo mensogus pri tio? Kia estus la profito? Ekzistas kruela kaj sufiĉe reakciema mito, ke iuj marĝenuloj serĉas ion por ofendi ilin. Tiu mito estas ne nur kruela sed ankaŭ absurda. Raporti diskriminadon estas ege maltrankvilige pro tio ke marĝenuloj, bedaŭrinde, jam alkutimis al nevalidigo, sarkasmo, kaj plua psika dolorado respondaj al raporto.

2. Ne citu la internan ideon, la Prag-Manifeston, aŭ alian Esperanto-literaturaĵon. Tiuj malvivaj abstraktaĵoj neniel tuŝas la viv-spertojn de marĝenuloj. Ili estas, maksimume, idealoj, kiuj evidente ankoraŭ ne realiĝis se ĉi tia plendo ĵus alvenis antaŭ vi.

3. Ne rimarku, ke vi konas alian anon de tiu marĝena grupo, kiu neniam plendis. Imagu, ke marĝenulino frapis vian kapon, vi diris "Ĉesu!" kaj ŝi respondis, "Sed mia amiko Joĉjo estas blanka, aliseksama, cisgenra, nehandikapa, maldika, riĉa viro, kaj li neniam plendas kiam mi faras tion!" Ĉu tio estus bona kialo plu frapadi vin?

4. Ne parolu pri "veraj Esperantistoj" kaj "malveraj Esperantistoj." Tio ne nur estas logika misrezonaĵo, sed samkiel #2, ĝi estas tro abstrakta. Kiel la pureco de la atakinto ŝanĝas la sperton de la marĝenulo? Ĝi neniel tuŝas tiun sperton. Ĝi estas tute nerilata al la problemo.

5. Ne parolu pri libero de parolado. La disputo neniel temas pri rajtoj. Ankaŭ rajtoj estas malvivaj abstraktaĵoj; vi parolas al reala persono, kiu spertis realan doloron. Plue, la Esperanto-movado ne estas registaro, nek la marĝenulo argumentas, ke registaroj forĵetu liberon de parolado. Ĉiu movado havas la plenan liberon forigi aŭ korekti kiun ajn membron laŭplaĉe. Aldone, en la granda plimulto da landoj kun leĝoj, kiuj protektas liberan paroladon, malama parolado ne estas protektita, ĉar ĝi timigas marĝenulojn kaj, sekve, malplimultigas ilian liberon! Ĉu vi kredas, ke marĝenuloj povas libere paroli alfronte de timigado fare de reakciemuloj? Ĉu aktive aŭ pasive, vi faros elekton, ĉu malplifortigi la povon de potenculoj timigi marĝenulojn aŭ plifortigi tiun povon.

6. Ne diru, ke marĝenuloj pli facile konvinkus aliajn homojn se ili agus pli afable. Nu, bone pripensu tion dum momento. Vi parolas al senpotenculo, kiu koleras pro la malafableco de plipotenculoj. Potenculoj kutime plendas malpli ofte (kaj ofte neniam) pri tiu malafableco, ol la tiel nomata "malafabla respondo." Kial malafableco nur gravas kiam ĝi venas el marĝenulo? Ĉu tio estas malfacila demando? Kiam vi klopodas "afabligi" marĝenulon, vi nur plifortigas hierarkiojn.

Kompreneble mi povas aldoni eĉ pliajn, sed tiuj sufiĉu por nun. Eble en la estonteco venos dua parto.

Trump venkis pro tio, ke la usona maldekstro dormis kaj sonĝis pri neevitebla progreso.

Antaŭ unu jaro mi rendevuis kun alia transgenra virino, kiun mi renkontis per aminduma retejo. Mi diris al ŝi, ke mi maltrankvilis pro la populareco de Donald Trump. Ŝi diris, ke li neniam estos prezidento, nek eĉ iĝos kandidato. Mi respondis kun la mezuroj de publika opinio kaj ŝi diris, "Tiuj ne pravas; ili nur mezuras la opiniojn de homoj, kiuj emas respondi al ili. Tio estas fantomo por distri vin de la problemoj pri Hillary Clinton."

Mi demandis, "Ĉu ne estas tre zorgige, ke li sufiĉe popularas eĉ por gajni neprecizajn taksojn de publika opinio? Ĉu la ekzisto de liaj subtenantoj mem ne estas problemo?"

"Ne," ŝi respondis. "Homoj ĉiam kredis je stultaĵoj, sed la mondo tamen pliboniĝis." Ŝi tiom malestimis min pro tio, ke mi eĉ pensus ke li povus iĝi prezidento, kaj mi tiom koleris pri ŝia neserioza konsidero de la cirkonstancoj, ke ni neniam denove vidis unu la alian.

Tio estas tipa ekzemplo de la usona maldekstro: homoj tro memkontentaj por vidi la venontan ŝtormon, tro ĉinikaj por eĉ kompreni ĝian seriozecon, kaj tro egoismaj por organiziĝi unu kun la alia kontraŭ kunaj problemoj.

Egaleco, tolerado, kaj la usona prezidenta baloto de 2016

La baloto de 2016 en Usono montras, kion multaj el ni jam sciis: ni neniam estis egalaj; ni estis tolerataj. Se onia egaleco dependas de la registaro, tiam ĝi ne estas efektiva; ĝi estas falsa. Kiel oni povas esti egala, se onia egaleco estas konstante minacata de revoko, depende de kiu el du partioj regas onin?

Aliseksemaj, blankaj, cisgenraj, kapablaj, riĉaj viroj neniam alfrontas tian danĝeron, kaj tio ne estas hazardo. La fundamento de la usona socio estas neegaleco: kapitalismo, blanka supereco, aliseksema normismo, patriarkeco, cisseksismo, kapablismo, ktp.. Tolerado kaj repremo estas nur du flankoj de la sama afero: fundamenta neegaleco, forigebla nur per fundamenta ŝanĝo.

Efektiva egaleco eblos nur per kreado de la vere justa sistemo, kiu anstataŭos la nunan, kune kun faligo de la nuna sistemo. Ambaŭ devos okazi.

La vivo kontinuas; ridu kaj batalu.

"Jes, ni devas donaci kaj voluntuli kaj protesti kaj voĉdoni, samtempe ĉiutage memorigante nin, ke Hillary Clinton gajnis la popolan baloton. Kaj ni devas dediĉi nin al la defendo de niaj geamikoj, najbaroj, kaj kunlaboristoj, kiuj estas enmigrantoj (ĉu kunpasportaj aŭ ne), Islamanoj (ĉu naskitaj en Usono aŭ enmigrintaj aŭ rifuĝintaj), neblankuloj, virinoj serĉantaj reproduktan sanon, transgenraj geviroj serĉantaj sekuron, lesbaninoj kaj gejaj viroj serĉantaj protekti siajn familiojn, kaj ĉiun kaj ĉion alian, kiun Trump promesis damaĝi, ĝis kaj inklude de la planedo, sur kiu ni ĉiuj loĝas.

"Sed ni devas ankaŭ krei tempon por ĝojo kaj plezuro kaj rido kaj geamikoj kaj manĝo kaj arto kaj muziko kaj seksumado. Dum la plej mallumaj tagoj de la HIV/aidosa epidemio, kiam Respublikanoj kaj religiaj konservistoj regis la federacian registaron [de Usono] kaj provis laŭ eble plej multe dolori la malsanulojn kaj mortantojn, kviroj organiziĝis kaj protestis kaj volontulis kaj malĝojis. Ni ankaŭ faris muzikon kaj teatron kaj arton. Ni prizorgis unu la alian, kaj ni dancis kaj amis kaj fikis. La brakumo de ĝojo kaj arto kaj seksumo, alfronte al timo kaj necerteco, plibonigis niajn sentojn—ĝi bontenis nian psikan sanon—kaj ĝi havis ankaŭ la kroman avantaĝon, ke ĝi frenezigis niajn malamikojn. Ili ne povis kompreni kiel ni povus senti nin iaj krom mizeraj, konsiderante la defiojn, kiujn ni alfrontis—ilian avidon, ilian senzorgecon, iliajn antaŭjuĝojn— sed ni kreis kaj spertis ĝojon malgraŭ ilia malamo kaj malgraŭ ĉi tiu terura malsano. Ni turnis nin unu al la alia—ni turnis nin al niaj amantoj kaj amikoj kaj fojfoje nekonatoj—kaj diris, 'Ili forfikiĝu. Nun fiku min.'

"Ni ne elradikigis aidoson, la morbon, kiu tiam malsanigis nin, sed ni batalis ĝin ĝis malpluirado kaj ni ankoraŭ eble venkos ĝin. La morbo, kiu nun malsanigas nian nacion estas malsama. Eble ni neniam elradikigos rasismon kaj seksismon kaj malamon. Sed ni ja batalos kontraŭ ili. Kaj ne aŭskultu iun ajn, kiu diras al vi, ke muziko kaj danco kaj arto kaj seksumo kaj ĝojo estas distroj de la batalo. Ili estas partoj de la batalo."

— Dan Savage, usona GLAT-a aktivulo kaj konsila kolumnisto pri seksumo

Donald Trump sukcese manipulis la usonan popolon por alpotenciĝi, kaj la vivo kontinuas. Dum neeta daŭro post la baloto mi tre malfacile povis ĝui ion ajn, ĉu seksumon aŭ lingvojn aŭ lingvokreadon aŭ kion ajn. La fakto, ke Usono nun havas narcisisman, rasisman, seksisman, transfobian fekaĉulon kiel prezidenton, malklarigas la estontecon kaj ŝajnigas la nuntempon kiel onian finan oportunon savi sin antaŭ ol pasis la tempo. Mi metis ĉiujn miajn dokumentojn en ordon; mi nun estas jure ina kaj miaj referoj por kirurgio estas skribataj. Tio okazas ne pro tio, ke mi pensas, ke tiuj aferoj savos min de transfobiaj homoj, kiuj sufiĉe dediĉis sin al mia doloro, sed pli pro tio, ke mi zorgas, ke tiuj aferoj baldaŭ ne plu estos eblaj.

Interdume mi devis memori denove ekĝui mian vivon. Mi serĉas ĉiun ajn manieron ridi: memeojn, fekafiŝadon, spektadon de humoraĵoj pri Donald Trump (laŭ mi Alec Baldwin ĝis nun plej ridige afektis lin), kaj plej bone, sarkasmon. La fakto, ke tiaj ĉi aĉuloj havas potencon, des pli gravigas la mokridadon pri ili. Bebo, kiu regas armeon, ja ankoraŭ estas bebo, kaj per certa aspekto, tio povas esti ege ridiga.

Mi estus tamen senzorga, se mi ne rimarkus, ke kvankam amo kaj mokridado kaj seksumo kaj feliĉo estas gravaj lertaĵoj por travivi, ankaŭ batalado estas tre grava lertaĵo por travivi, kiu necesos por nia longdaŭra pluvivado. Al iu ajn, kiu loĝas en Usono, ni devas plivigliĝi, kaj se vi ne loĝas en Usono, ne pensu eĉ dum sekundo, ke tio ĉi ne povas okazi al vi. Tiel Trump venkis ĉi tie: neniu kredis, ke li efektive povis venki, do neniu sufiĉe vigle klopodis haltigi lin ĝis multe tro malfrua horo. Ili pensis, ke

li estis marĝena kandidato kun neniom da ŝanco. Mi vidas multajn aliajn tiajn homojn ĉirkaŭ la mondo (ekzemple Geert Wilders), kaj oni ne povas daŭre lasi tion ĉi kontinui. Do sendepende je kio vi kredas, se vi malamas faŝismon, batalu kontraŭ ĝi per kion ajn vi opinias vere efika. Kvankam mi havas malmultan fidon pri demokratio, skribado de leteroj kaj telefonvokado de politikistoj estas ankoraŭ pli efika ol la naiva kredo, ke feliĉo sole savos nin. La ununura maniero, kiel amo venkos, estas se nia difino de amo inkludas agadon por protekti kion ni amas.

La volo malaperi

Enhav-averto: seksperforto, torturo, sektoj, senhejmeco, transfobio, psikiatrio, drogoj.

La 11-an de marto 2011, mi estis seksperfortita kaj torturita dum horoj kaj horoj, fare de cisgenra virino; ankoraŭ hodiaŭ restas cikatroj. Mi kulpis min pro mia propra seksperfortiĝo dum jaroj, do mi klopodis trovi ian religion… tiun saman marton, mi iĝis ano de la Bahaa Kredo, kiun mi forlasis nur kelkajn monatojn poste pro ties malsubteno de GLAT-aj rajtoj. Dum mia mallonga aneco en la kredo, mi eklernis Esperanton. Tiam mi estis tre psike damaĝita, kiel nun, sed ankaŭ nekonscia pri mia propra traŭmato. Mi estis enŝranka transseksulo tiam, antaŭ-hormon-terapia, kaj mi konsideris mian transseksecon nur plua malmoralaĵo mia, kiu kaŭzis ke mi suferis la seksperforton. Mi bone scias hodiaŭ, ke tio estas rubaĵo, sed mi ne sciis tion tiam.

La postan jaron mi devis ĉesi severan substancan dependecon, do mi aniĝis en sekto, kiu pretendis la kapablon kuraci min. Mi ja ĉesis la dependencon, sed ili samtempe informis min, ke mi havis nenian individuan potencon, ke mi bezonis ilin. Ili devigis min konfesi diversajn aferojn pri mia pasinteco, kaj "konfirmis" mian senton de kulpeco pri mia seksperfortiĝo. Ili diris al mi, ke mia transsekseco estis parto de mia "malsano," ke ĝi estis spirita problemo. Mi plu prokrastis hormon-terapion.

La 25-an de decembro 2013, mi klopodis kaj malsukcesis mortigi min. Frue en januaro, mi naive informis mian terapiiston, kiu sendis min al psikiatria malsanulejo kontraŭ mia volo. Tie mi elŝrankiĝis kiel transseksulino al psikiatria flegistino. Ŝi diris ke, kvankam la vivo de transseksulino estas malfacila, mi ja ne estas la unua homo, kiu iam havis tiun problemon, do ĝi ne estas bona kialo mortigi min. Kiam mi eliris mi elŝrankiĝis al mia familio, kiu malakceptis min kaj diris, ke ĝi estas simptomo de mia frenezeco.

Nelonge poste mi trovis min denove en la sama malsanulejo, dirante al ili ke mi estas virino, sed ili rifuzis uzi mian novan nomon aŭ pronomojn. De tie mi iris al "duonvoja domo," tio estas, loko por senhejmuloj kun psikaj malsanoj, kiuj ĵus eliris la psikiatrian malsanulejon.

Mi sukcesis trovi laboron en norda Virginio, sed ne sukcesis teni la oficon. Mi ekloĝis kun viro en Vaŝingtono, kiu ofertis manĝon kaj loĝadon al mi por mia laboro. Li estas vorte kaj emocie mistraktema, do mi finfine forkuris el lia hejmo en la straton, kie mi loĝis dum monatoj. Samtempe mi organizis Esperanto-renkontiĝojn. En malfrua februaro 2015 mi decidis, ke ĉar mi estas senhejma, ne multe gravas ĉu mi denove ekuzas drogojn, do mi faris tion. Pli severe ol iam ajn, mi iĝis metamfetamina dependanto. En frua aprilo 2015 mi denove seksperfortiĝis, de cisgenra viro; mi eĉ estis sobra tiun nokton, kvankam mi ne sobris la postan.

Mi lernis nelonge poste, ke mia patro estas malsana. Mi decidis reiri al Ohio por viziti lin en la malsanulejo. Inter mi kaj la gepatroj, la aferoj iom varmiĝis, kaj mi restis tie la ceteron de la jaro. Propravole kaj proprapotence mi denove ĉesis uzi metamfetaminon. Samtempe mi tute ĉesis kredi je spiritaj sensencaĵoj.

Ĉi-jare mi moviĝis al Niagara Falls, Novjorkio. Mi havas partneron ĉi tie, kaj mi estas pli feliĉa ol iam ajn. Sed la memoro de la pasinteco ankoraŭ doloras min, kune kun la honto pri tio, ke dum okazis ĉio ĉi-supra, ankaŭ mi mem ne estis la plej bona homo al aliaj. Krome, faŝismo venis al Usono, do estas kvazaŭ la traŭmato estas freŝa; tre verŝajne mi nun, kiel multaj, spertas pluajn traŭmatojn.

Do, tre ofte, mi simple volas malaperi. Eĉ kiam mi engaĝiĝas en hobioj, ekzemple lingvokonstruado, mi sentas min tro fremdiĝinta por interagi kun tiuj kun similaj interesoj. Samtempe, mi ne povas malaperi, do mi engaĝiĝas en terapio, esperante, ke tio iam helpos min. Kaj mi nun parolas al tre malmulta kvanto da homoj: tiuj, kiujn mi jam bone konas kaj fidas. Eble tio igas min egoisma; tion mia cerbo ja konstante diras al mi. Sed oni ne povas manĝigi alian homon kiam onia propra telero estas malplena.

La sorĉo de la Pastroj

Antaŭlonge loĝis Pastroj ĉe la supro de granda monteto, kaj ĉiu dependis de ilia sorĉo por vivi. Do ĉiutage la Arbohakistoj dehakis arbon. Poste la Lignohakistoj dishakis ĝin al lignopecoj, kaj la Tiristoj tiris ilin al la supro de la monteto. Tie la Pastroj diris, "Bone farite," kaj ordonis al ili reveni kiam la suno subiros.

Samtempe, la Ĉasistoj serĉis manĝaĵojn. Poste la Preparistoj dispecigis la manĝaĵojn kaj preparis ilin por uzi, kaj la Tiristoj tiris ilin al la supro de la monteto. Tie la Pastroj diris, "Bone farite," kaj ordonis al ili reveni kiam la suno subiros.

Dum tio okazis, la Kolektistoj serĉis spicojn. La Pulvorigistoj ŝanĝis la spicojn al pulvoro, kaj la Tiristoj tiris ĝin al la supro de la monteto. Tie la Pastroj diris, "Bone farite," kaj ordonis al ili reveni kiam la suno subiros.

Iom antaŭ la sunosubiro, la Amasigistoj grimpis la monteton kaj amasigis la lignopecojn. La Pastroj diris, "Bone farite," kaj ordonis al ili reveni kiam la suno subiros.

Kiam la suno subiris estis Fajro ĉe la supro de la monteto, kaj la Kuiristoj, kiuj dormis la tutan tagon, pasigis la tutan nokton kuirante. La Servistoj servis ĝin al ĉiuj kaj finfine la Purigistoj purigis la areon, por ke la manĝo povu okazi denove la sekvan vesperon.

La Pastroj ricevis la plej bonan manĝon el ĉiuj pro tio, ke ĉiuj sciis, ke sen la sorĉo de la Pastroj, la Fajro ne eblus. La Fajro estis ilia rekompenco de la Pastroj pro ilia laboro. Kial la Pastroj bezonis tiun laboron, ili ne sciis, sed ili tre feliĉis ricevi la Fajron rekompence. Ili amis la Pastrojn kaj esperis, ke ili iam servos ilin sufiĉe bone por mem aniĝi en la Pastraro.

Kaza studo: Diskutoj pri riismo malkovras oftan paradokson pri soci-justeca diskurso

La fadeno en Lernu.net el 2015, “Duolingo will help with reform!!!!”, reagis kontraŭ neduumaj komencantoj, kiuj ne sciis kiun pronomon uzi, kaj mokis ilin pro ilia “reformemo.” Kvankam la mokantoj evidente dirus, ke temas pri afero gramatika anstataŭ kontraŭ neduumuloj, afiŝoj en la fadeno mem montras la malon almenaŭ por iuj esperantistoj:

“why would you need a third gender and not 3000 ? ”
(“kial oni bezonus trian sekson kaj ne 3000?”)
-uzanto jean-luc

“I just show that a neutral pronoun already exists in experanto. If some special snowflakes aren’t happy with that, I could not care less.”
(“mi nur montris ke neŭtra pronomo jam ekzistas en Esperanto. se iuj apartulaĉoj ne ŝatas tion, mi ne povus malpli zorgi pri ili.”)
-uzanto jean-luc denove

“Although I can only repeat that I morally support queer people’s rights, I find it utterly narcistic to come up to someone and say ‘Hi, I’m XY, please use for me the pronoun [insert invented 3rd person pronoun here]’.”
“Kvankam mi nur povas ripeti ke mi morale subtenas la rajtojn de kviraj homoj, laŭ mi estas tute narcisisme aliri iun kaj diri ‘Saluton, mi estas XY, bonvolu uzi por mi la pronomon [insertu inventitan triapersonan pronomon ĉi tie]’.”
-uzanto Kirilo81

“When I was a kid, there was a boy/girl who did not have private parts. He was considered a boy because he didn’t have a uterus or ovaries. The doctor classified him as such. It was really hard to figure out if he was a guy or a girl just by looking at him because of related hormone issues. He told people that he isn’t a he or a she. He told people that he was an it. If this person wants to be called a ri then I would be happy to accommodate him. In all other cases, I think it is easy to tell whether a person looks feminine or masculine.”
“Kiam mi estis infano, estis knabo/knabino kiu ne havis privatajn partojn. Oni konsideris lin knabo pro tio, ke li ne havis uteron aŭ ovariojn. La kuracisto klasigis lin tiel. Estis tre malfacile determini, ĉu li estas knabo aŭ knabino nur per rigardo de li, pro rilataj hormonaj problemoj. Li diris al oni ke li estas nek li nek ŝi. Li diris al oni ke li estis ĝi. Se tiu homo volus nomiĝi ri tiam mi feliĉe akomodus lin. En ĉiuj aliaj kazoj, laŭ mi estas facile determini ĉu homo aspektas ina aŭ vira.”
-uzanto Alkanadi

kaj tiel plu. Evidente tiuj homoj estas tute kontraŭ neduumuloj, kvankam ili negas tion por aspekti kvazaŭ “bonaj progresemuloj.” La uzanto jean-luc, ekzemple, opinias ke ĉiuj, kiuj ne volas nomiĝi li, ŝi, aŭ ĝi, estas “apartulaĉoj.” La uzanto Kirilo81 opinias, ke estas “narcisisme” voli neviran, neinan pronomon, kaj eĉ opinias, ke tio konsistigas “subtenon de la rajtoj de kviraj homoj”! Ĉu ne estas multe pli narcisisme opinii ke, kiel malkviro, oni rajtas determini kio konsistigas subtenon de kviraj homoj? Kaj la uzanto Alkanadi volas meti kondiĉojn pri kiu estas sufiĉe neduuma por meriti propran pronomon.

Tiuj estas nur tri ekzemploj el tre longa fadeno. Kaj ili montras oftan paradokson en soci-justeca diskurso: se oni volas aŭdi tre laŭte malamajn opiniojn pri iu ajn grupo, oni simple atentigu pli subtilan diskriminadon kontraŭ tiu grupo en iu ajn komunumo, industrio, fako, ktp.. Preskaŭ tuj aperos la

malamantoj de tiu grupo por ĵeti siajn opiniojn en la diskuton, ofte samtempe asertante ke ili “ne malamas” tiun grupon.

Miaopinie, tiu paradokso ne estas tiom paradoksa. Kie fumo leviĝas, tie fajro troviĝas. Kuŝante sub la preskaŭ tute absurdaj argumentoj pri la “kontraŭfundamenteco” de la aldono de nova pronomo estas la antaŭsupozita ideo pri supereco de blankaj, cisgenraj, duumaj, aliseksemaj viroj, kaj la deziro, ĉu konscia aŭ ne, tenadi tiun ideon en la centro de la lingvo kaj kulturo. Tial oni devas raciecigi la konflikton inter sia volo esti “bona progresemulo” kaj sia nevolo pensi pri novaj ideoj aŭ ŝanĝi siajn sintenojn kaj agojn. Vortoj ja estas malmultekostaj, dum agoj estas karaj.

Ofte leviĝas kritikoj kontraŭ “politika ĝusteco” en ĉi tiaj diskutoj. Nu, fakte, eĉ aktivuloj por la rajtoj de almarĝenigitaj homoj ofte diras, ke politika ĝusteco havas difektojn: nome, politika ĝusteco centrigas ŝajnon kaj malcentrigas la realon. Sed ŝajno anstataŭ realo estas precize kio okazas, kiam kontraŭkviraj homoj pretendas ke ili ne estas kontraŭ kviroj, provante mem determini kio konsistigas subtenon de aliaj homoj. Bedaŭrinde, agnosko de la profunda aliseksemismo, cisseksismo, kaj seksa duumismo de la dominanta kulturo estas la ununura vojo antaŭen. Malprofundaj memproklamoj, kiel “Mi subtenas la kvirojn,” portos nin nenien.

Esperantujo estu la avangardo de socia justeco anstataŭ lukti por adapti al la mondo.

Tonjo del Barrio prave skribis, ke Esperanto estas normala lingvo. Mi devas konfesi, ke la problemoj, kiujn mi vidas en Esperantujo, estas similaj al tiuj de la cetero de la mondo. Tamen, Esperantujo ne devas esti tia. Esperantistoj povus stari en la antaŭfronto de la luktoj por socia justeco. Esperanto povus esti elstara ekzemplo de kontraŭsubprema konduto. Kaj tio ne ŝajnas okazi.

Temas nek pri raŭmismo, nek finvenkismo, ĉar la sama interna ideo estas aplikebla al ambaŭ. Raŭmistoj nomas ĝin "kontakto sendiskriminacia" dum finvenkistoj parolas pri homa emancipo. Ĉiukaze la ideo estas, ke Esperantujo estu pli bona mondo ol la mondo ekster Esperantujo. La malsamo estas, ke finvenkistoj volas etendi tiun mondon al la tuto.

Bedaŭrinde, mi plej ofte preferas esti en aliaj soci-justecaj rondoj, ĉar laŭ mi tiuj multe pli bone praktikas konceptojn pri socia justeco kaj homa gefrateco. Tiuj aliaj movadoj ne nur estas aŭskultemaj kaj ricevemaj pri novaj ideoj, sed ili daŭre kreas kaj instruas ilin; ili gvidas la hodiaŭan soci-justecan mondon. Esperantujo tro rezistas novajn ideojn kaj donas ĉiam la saman informon; ĝi estas malnova kaj multasence konservema, kiel aliaj simile malnovaj grupoj. Por ke Esperantujo povu atingi kion ĝi celas, ne sufiĉus adapti al la mondo; ĝi devus esti pli bona.

Bonŝance, ĉu Esperantujo adaptos aŭ ne, malnovaj ideoj kutime postvivas en freŝaj movadoj kaj klopodoj. Oni vaste opinias ke Volapuko mortis, sed ĝia celo ankoraŭ vivas en pli bonaj formoj. Ankoraŭ neniu internacia lingvo plene venkis, eĉ ne la angla. Eble neniu lingvo venkos, sed la ideo daŭras kaj ne mortis.

Por multaj homoj la sveda, kvankam malpli facila, estas pli justa lingvo ol Esperanto, ĉar ĝi havas iusence oficialan kaj neofendan seksneŭtralan pronomon. Lastatempe tio iĝis vera ankaŭ pri la angla, kiam ununombra "they" finfine aldoniĝis al la Chicago-a Manlibro pri Stilo. Kial Esperantujo ne gvidas ĉi tiajn disputojn? Kial ĝi luktas por samrapidi?

Iuj dirus ke "ĝi" estas seksneŭtrala por neinfanoj kaj nebestoj, sed se tio verus, oni uzus ĝin. Se ĝi ne estus ofenda, oni ne vaste ofendiĝus pri ĝia uzo. Eĉ Zamenhof ne povis preskribi la kortuŝojn de aliaj, kaj certe ne povis priskribi la kortuŝojn de tiuj, kies spertojn li ne komprenis. Kompreneble neniu serĉas ofendiĝi. Sed ofte en ĉi tiaj disputoj mi vidas, ke Esperantistoj pensas, ke ni ja serĉas ofendiĝi. Kaj tia sinteno, kvankam sufiĉe ofta en la mondo, estas minimume konservema, maksimume reakciema. Ĝi neniel estas progresema aŭ justecema. Esperantistoj helpu ripari la problemojn de la mondo, ne imitu ilin.

Oni ne devas mensogi pri Esperanto por disvastigi ĝin.

Esperanto estas jam sufiĉe valora, ke oni ne devas kovri ĝiajn problemojn por varbi komencantojn, nek mensogi pri ĝiaj valoroj.

Ekzemple, en la pasinta jaro, mia koramikino aŭskultis mian ĉagrenon pri diversaj aferoj, kiuj okazas en la Esperanto-movado, de la evidenta naziismo de iu SAT-ano, al kiu ties bulteno propravole donis spacon, ĝis la daŭra gastado de la kongreso de Esperanto-USA en Norda Karolino, kie eĉ municipaj protektoj, kiuj certigus la rajtojn de transseksuloj, restas nevalidigitaj kaj nefarebligitaj de la ŝtato. En januaro ni decidis ke ni havu kaŝlingvon inter ni du, do mi ekkonstruis unun. Sed poste ŝi demandis, "Hej, Beka, kial ni ne simple lernu Esperanton? Vi jam scias tiun lingvon." Do ŝi eklernas kaj mi helpas ŝin laŭeble plej bone.

Alia ekzemplo: amikino mia lastatempe demandis al mi, "Kion vi pensas pri Esperanto? Ĉu valoris la penon laŭ vi?" Mi respondis, "Nu, Esperantujo, la komunumo, havas la samajn difektojn ol la cetero de la mondo, kio verŝajne ne mirigas vin, sed bedaŭrinde estas sento en la movado, ke la problemoj de la cetera mondo neniel ekzistas tie, nek povas ekzisti. Tamen, ĉar ĉia homo estas en la movado, oni facile trovas homojn kun similaj interesoj kun kiuj oni povas praktiki la lingvon. Kaj la lingvo mem ja estas facile lernebla kaj tial eble precipe taŭga ponto al aliaj lingvoj por iu, kiu sentas sin nekapabla lerni lingvon, kiel mi sentis min antaŭ ol eklerni Esperanton. Krome, ĉu vi konas nian kunamikinon Anjo? Ŝin mi renkontis per Esperanto, kaj tiel mi venigis ŝin al nia babilejo, kie ni ĉiuj helpis ŝin tra tre malfacilaj okazoj. Hodiaŭ ŝi fartas multe pli bone, do laŭ mi jes, pro tio Esperanto valoris la penon." Kaj mia amikino ne perdis la intereson.

Pri tio mi skribas nur por diri, ke oni ne devas esti nerealisma pri Esperanto, nek agrese varbema, por disvastigi la lingvon. Laŭ mi estas eĉ malutile mensogi, ĉar se oni mensogas, komencantoj rapide elreviĝos kaj perdos la intereson.